

V c
1092⁶

QK 4,6.
d. 11,6.

Vc
10926

Q. D. B. V.

De

MARCHIA MISNENSI,

Disputabunt

PRÆSES

CONRAD SAMUEL
SCHURZFLEISCH,

ET

WOLFGANG SIGFRIDA
KOETTERITZ,

Eques Misnicus,

RESP.

In Auditorio Majori,

Ad diem Junii, Anno MDCLXXIV.

CUM PRIVILEGIO SERENISS. ELECTOR. SAXON.

Disputatio XVI.

LIPSIÆ, Apud NICOLAUM SCIPIONEM.

clb lœe XXCIII.

1683
1674

C. D. B. N.
D.

MAR CHIA
MISNIENSI

Disputatum

P R A E S E S

CONRAD SAMUEL
SCHEISSCH

WOLFGANG SIGFRIDA
KOEHLITZ

Ad hunc Junii Anno MDCLXXIV.
CUM PRIVILEGIO SERENISS. ELECTOR. SAXON.

LIPSIÆ, Apud NICOLAUM SCHEPPERONEM.
Cl. 16. X. 1711.

I.

Misnensis ditio, de qua tradere antiquitatis causa volo, & pietatis debeo, nomen ac dignitatem *Marchiæ* accepit sub Henrico Aucupe, a. Francorum Orientalium atque Saxonum Rege, hæreditarium jus ac honorum beneficiariâ successionem innixum seriùs adeptæ est, nec priùs habuit, quàm ab excessu imperatorum Ottonum.

a. *Detmarus Merseburgi antistes, & firmo stabilique omnium consensu scriptor gravis & natione Saxo, lib. 1. unâ operâ urbis Misnensis, & præfectura limitum illic constituta originem explicat his verbis: Hic (Henricus Auceps) montem unum juxta Albim positum, & arborum densitate tunc occupatum excoluit, ibi urbem faciens. Cui de rivo quodam, qui in septentrionali parte ejusdem fluit, nomen Misni imposuit, quam, ut hodie in usu habetur, præfidiis & impositionibus cæteris munivit. Huc vid. Ernest. Comes Mansfeldius orat. de Henrico Aucupe, Fabricius ad A. 930. & orig. Sax. lib. 2. p. 115. Petrus Albinus commentar. rer. Misn. tit. 9. Laurentius Faustus descript. German. aëtorum urbis Misnæ. David Otto Schurer in chron. Dresd. MSP. Chronicon Saxonicum, à veteri quodam monacho compositum, atque à Johanne Pomario cultiori lingua Teutonica, licet aliquando non ex mente auctoris, ex politum auctumque, & deinceps à Mattheo Dressero continuatum, annorum spatio dividit hoc tempus, & 930. exhibet instituta Marchiæ Misnensis origine signandum: pag. 108. Quod licet alii concedant de origine urbis Misnæ, tamen de Marchiæ negant, & alio post anno, id est, 931. conditam primùm affirmant: Albinus d. l. Sed Laurent. Peccenstein annum arcis Misnensis adificatæ numerat 929. theatr. Saxon. part. 3. in urb. Misnæ. At multa in eo reperias, quæ castigari oporteat,*

Et negari non debeat, eum longè infra Albinum & Fabricium fuisse. Reinerus Reineccius in libro Germanico de Misnensium orig. & adventu in eas terras p. 85. seqq. Misnia cum in ditionem regni Germanici redacta, tum Marchia accessione ornata primordia ducit ab Henrico Aucupse. Quanquam apud alios de hoc ambigitur. Georgius Sabinus de appellat. March. Brandenburg. p. 77. initia Marchia Misnensis repetit ab Ottone II. errore eo faciliùs intelligendo, quò est manifestior, siquidem nil tale de Ottone II. proditum est, nisi quòd ad Marchiam adjunxisse traditur hereditariam dignitatem, apud Reinecc. d. loc. p. 87. El. Reusner. de origine Misenorum p. 215. Haud enim difficile probatu est, vocabulo præsidii Marchiam à Detmaro descriptam fuisse, præsertim ex iis, quæ annotavit Alb. Crantzius, qui Vandal. lib. 3. cap. 16. Marchionem interpretatur Præsidem in provincia, cui marchia nomen erat, jus dicentem: Marchiam ipsam vocat, quæ armorum titulo alteri acquisita ut Domino fuisset. Quod effecisse Aucupem, ac Daleminciis, atque iis, qui Misniam infederant, Slavus eripuisse, & contra Ungarorum Bobemorumque incursiones firmatam regno Teutonico adjecisse, nullo negotio conficiamus: Daleminciam autem, sive Dalmantiam antiquioris Misnia partem fuisse, constat ex Witechindo l. 1. annal. Sax. Detmaro l. 2. cbr. Merseb. Ad hæc nil aliud indicant verba, ut hodie in usu habetur, cum dubitari non possit, atate Detmari, qui Henrico II. imp. equalis erat, Marchiam Misnensem in usu fuisse, quanquam adjectione provincia Misnensis eam non expressit usquam, quod perinde de Marchia Brandenburgensi liquet: & si diversa separo ab se invicem rectè, & in id tempus congruens styli argumentum quæro, non quidem ad liquidum omnia perducam, illud tamen, nec temere, affirmabo, ante Henrici V. & Lotharii Imp. tempora Marchiam non legi, ditionis Misnensis adjectione denotatam: si maxime multò ante instituta, & beneficio Henrici II. collata fuerat Dedoni, cujus hodieque supersunt posteris, & magnâ præcedentium ab hujus seculi felicitate in Saxonia Electoribus Ducibusque continuantur. Nec verò siverint historia leges, ut verba, quibus ad demonstrandam præscam illam Misenorum Marchiam usi simus, forte de Burggraviatu illic condito intelligantur. Nam is multo tempore fuit Marchiâ posterior, & auspicia sua accepta fert Ottoni Magno. Nam utcumque est Burggraviatus dignitas, tamen aliena est ab ævo regis Henrici Aucupis, & usque à Carolino imperio ignota fuit, ac prima initia habuit

Otto-

MARCHIA MISNENSI.

Ottonis I. Augusti temporibus. Tantumque abest, ut verba illa communiter ac de præsidio militari solum ad defensionem finium comparato accipiantur, ut quoque iis singulariter & per quandam loquendi eminentiam designetur Præfectura limitum, quæ Teutonico ac in veteri Romanâ Republicâ inusitato nomine Marchia nuncupatur. Extant tamen quædam in Justiniani codice de militibus limitaneis, l. ult. C. de off. præfect. prætor. l. ult. C. de off. milit. jud. & C. l. 3. de fund. limitroph. imò & aliquot ante Justinianum seculis de iis legitur apud Ælium Spartianum in Pescennio Nigro, p. 216. recens. Boxhorn. Eratque tunc certus numerus limitum, quos singuli Comites ac Duces custodiebant, unde exemplum transit ad rempublicam Francorum, & primò omnium Marchia nomen auditum est apud Carotingos, atque ab his ad Saxones omine pariter atque indicio revirescentis regum Teutonicorum potentie transmissum est, quòd Henricus Auceps multas & varias Marchias institueret, cumque hereditaria postea fierent, & juribus, quæ vocantur, regalibus ornarentur, veleo argumento iterùm mutati imperii status fidem capiamus. Sed quando id acciderit, variant sententiæ: nam qui ad Ottonem II. referunt, paulò ante nominati sunt. Ex Jodoco Willichio fortè colligas, Marchias imperante Ottone III. jus hereditarium sortitas fuisse: cap. 19. in Tac. German. Baltb. Menciis de stemmat. March. Brandenburg. in Diterico II. At non ita explicatæ sunt hujus sententiæ rationes, ut certum atque confirmatum animum reddant. Mibi vero per est simile, Marchiam Misnensem, quæ ab seculo X. primordia cepit, (nam & quædam seriùs ac duobus post seculis institutæ sunt, apud Mart. Crusium Sæv. annal. part. 2. lib. 10. cap. 11. & 13.) extinctis Ottonibus Augustis jus beneficiaria successionis acquisivisse. Detmarus enim lib. 4. Rigdagum Marchionem non aliter, quàm civitatis Misnæ custodem describit. Major verò Ekkhardi Marchionis auctoritas fuit, & tanta quidem, ut mortuo Ottone III. auderet regnum Germanicum affectare, apud eundem d. lib. A quo tempore hæc Marchia cæpta est possideri paulatim firmiore jure, ac mox beneficiariâ lege: nam id ultrò sequitur ex historia Detmari contextu, & compositione verborum, ex parte regis tenere, id est, ex parte regis, sive imperatoris in beneficium tenere, quæ comparatione mutuâ intelliguntur ex lib. 6. p. 152. & lib. 4. p. 87. Et verè doceri hoc aut saltem declarari potest, quòd cum illa ipsa Marchia traderetur Comiti Hermanno, super ejus concessione in judicio Principum consultare-

tur, teste Detmaro lib. 6. p. 154. Tum ex Aschaffnaburgense Presbytero,
 veraci scriptore & gnauiter Teutonicarum rerum perito licet cognoscere,
 Henrici IV. aeo Marchiam non solo beneficii titulo, nec sensu tantum,
 sed expressa significatione juris hereditarii explicari, usq; eò, ut tota
 curatio Marchie in fines juris territorii descripta, & quasi in Patrimo-
 nium addicta censeretur, & si Imperator se immiscens, privilegia & ha-
 tenus partas dignitates turbaret, belli occasionem daret, ad A. 1057. conf.
 Urspergensis, qui memorat, Saxones non permisisse, ut imperator Henri-
 cus IV. in ditionibus suis atq; adeò Marchia Saxonica, de quâ loquitur
 Aschaffnaburgensis, & ego ratiocinatione quadam accommodo ad Misnen-
 sem, castella edificaret ac munitas urbes, ad A. 1073. collat. A. 1115. At-
 qui Henricus II. Misnæ Marchiam muniebat identidem, & defensionem
 ejus tanquam ad se quoque pertinentem curabat, ut satis ex Detmaro
 constat, in primis lib. 6. & 7. Quod multos ad eam sententiam perduxit,
 ut affirmarent, Marchias primùm sub tempora Henrici IV. hereditarias
 esse factas. Vid. dissert. auctoris Origin. Pomeran. §. 8. sub lit. t. Et si
 negari non possit, jam ante in familiam addictas fuisse, & beneficii vo-
 cabulum non alio, quam feudi nomine sumsisse Detmarum. Ac his re-
 bus rursus admoneri possumus de vicissitudine ac varietate Marchiarum,
 præsertim Misnensis, non tantum quòd ei juris hereditarii honor imper-
 tiebatur, sed quia id etiam, quod à principio originis suæ non habuit,
 postero tempore obtinebat, ut Ducatui, quæ summa in republica Teutoni-
 ca dignitas antea fuerat, exæquaretur. Illud porrò etiam, neque in-
 consultò aut temere hic dicam, Comites multò prius dignitate heredita-
 ria auctos, quam Comites limitum, qui Marchiones, sive Marckgravi
 nunc appellantur. Horum alioqui, & speciatim Misnensis, mentio fit in
 Speculo Saxonico, art. 62. Ut quoq; hoc indicio esse possit, aeo Imperato-
 rum Saxoniorum Speculum istud non congruere, ne dum Carolino,
 siquidem veris argumentis constat, referri oportere ad XIII. seculum,
 nec ulla sanè dubitandi causa in hac parte apparet. Tantum addo de
 Burggraviis, in quantum & hi non amplius meris Comitibus annumeran-
 tur, postremò omnium jus hereditarium accepisse, quod vel de Norico ac
 Magdeburgico notum est omnibus & pervulgatum. Nam si id in uni-
 versum intelligatur, sed scio falsum dici, & Burgwardum Zurbici longè
 ante, & jam tum ætate Ditmari Episcopi jus hereditarium acquisivisse:
 lib. 6. p. 152. Illud autem forsàn quis mirari queat, quia induxerit Jo-
 hannem

bannem Micralium, ut scriberet, Burggraviatum Soraborum (nam is designatur per Burgwardum Zurbici) postea dictum esse Marchionatum Misnia, Syntagm. hist. civ. lib. 3. Non equidem sumnescius, Sorabos olim, cum imperarent Carolingi, Misniam ac superioris Saxonie partem tenuisse, & multis retrò temporibus celebrem fuisse Sorabicum limitem, quem Marchiam appellare possis, tum quòd sensu conveniat nomen, tum quòd alioqui in republica Carolingica non sit ignotum, annal. Pitb. A. 894. conf. Rein. Reineccius ad Poët. Saxon. anonym. l. 2. col. 21. Verùm Burggraviatus Soraborum longo tempore post institutam Misnie Marchiam ad huc duravit, deinde proprium ac nativum nomen, baud ambiguo antiquitati Burggraviatus Sorabici indicio, amisit, & Marchia citra Albim, cujus Detmarus meminit, portio accessioq; esse cœpit non minus, quàm ipsa Soraborum Marchia, quæ multò ante desierat, & Marchia Orientalis, quæ & citra Albim dicebatur, ambitu comprehensa fuerat. Vid. post. Detmarum, apud quem fontes & capita antiquitatum Misnensium sunt, Petrus Albinus commentar. rer. Misnens. in explicat. tit. 8. & 9. & de insign. gentilit. dom. Sax. in Dynast. Landsperg. insignibus.

2. Sed termini, qui olim Marchiæ Misnensi statuti erant non iidem, nec immoti semper manserunt, & postquam Bohemorum atque Ungarorum impetum sustinuerat sæpius, ac represserat feliciter, atque Milzenos subegerat penitus, b. majoribus incrementis fines protulit, & vita functo Marchione Ekkihardo, vires accessione auxit, postquam Dedo Marchiam Orientalem c. cum Misnia copulavit. Is à Budsetiis d. genus duxit, & fausta hæc ad magnitudinem initia habuit, matrimonii dignitate atque necessitudine inclutus, & justâ successionem Wetini Comes, nisi quòd rudi ferocique seculo, ubi vix à bello quies erat, armis in Henricum IV. versis, Imperatoris gratiâ excidit, & postquam hic perduellionem judicaverat, exilio multatus fuit. Cujus acerbitate sententiæ res Henrici valde inclinatae sunt, concitatis irâ omnibus, ad quos pertinebat exemplum, quiq; in ejusdem civitatis fortunarumque omnium societate erant, donec ex injuria postmodum gratia oriretur, & Misnica res in Conrado Thimonis filio, in antiquum statum rediret, quanquam ne sic quidem pacarentur offensi Saxones, & magis attollerent caput, atque hoc adeò Imperatori triste, & posteris utile ad recordationem exemplar esset,

rarò floruisse Imperatores, quorum potentia Saxonum amicitiam non fulciretur.

b. Consensu quodam gentium nationumque receptum est, ut quisque populus in certos fines describatur, & limitibus inclusa hominum imperiorumque tranquillitas contineatur, quod si de terminis naturalibus, uti maris, montium ac fluminum intelligatur, ingenuè fatendum est, id nutu arbitrioque gentium dirigi, neque ex præcepto quodam juris naturalis, neque ex consensu omnium gentium (qui omnibus civitatibus constitutum jus fecit, & quia omnibus, ideò universè valiturum) sed ex voluntate atque liberà æstimatione populorum solum pendere. Fines enim, in quantum jus denotant, animo intelliguntur, & Diodori, Xenophontis ac Taciti, & plurium, flumina fines appellantium, testimonia, quæ enumerat Hugo Grotius de I. B. & P. II. 3. 16. libero saltem quorundam populorum judicio innituntur, nec à natura id habent, quòd fines sunt, sed ab arbitrio atque æstimatione quarundam gentium, in quantum bis visum est statuere ibi finem, ubi mons aut flumen esset, tunc maxime, quum difficultè aditu minus periculum timeri possit. Ecquis enim ignorat, plerosque populos armis tantum ac potentia utrinque formidine oppositam discretos fuisse olim, quod ex Plutarcho, Tacitoque ipsomet, & scriptoribus aliis nullo negotio demonstrarem, si hujus equidem instituti esset. Nunc sufficiat observasse de Germanis prius, etiam mutuo metu (nec montibus tantum) à Sarmatis Dacisque separatos fuisse: de morib. German. l. 1. Posterioribus verò seculis præclare in republica Germanica existimatum est, apud montes & flumina præfecturas limitum situs pariter atque securitatis ratione optimè institui, & saltem exemplo esse Marchiam Misnensem, quæ Milzenos, qui cum Daleminciis uno atque eodem gentis Sorabica tunc per Misniam diffuse nomine appellantur, subegit Henricus Auceps, ac suæ ditionis fecit, apud Detmarum lib. 1. Ubi impensiore curâ hoc agit P. Albinus, ut confirmet, Marchiam Misnensem primò contra Milzenos conditam fuisse, non tamen solum contra hos, sed etiam contra Bobemos Polonosque, ut ex iis, quæ reliquis libris posteritati narravit Detmarus, facile liquet, & contra Polonos magis communitam fuisse tradit idem, & de Bohemis ostendit Fabricius in annal. Misne ad A. 978. & 1010. Quod usque eò grave quibusdam ac acerbum fuit, ut morituri nollent Misne sepeliri, quod vererentur, ne hostes occupatâ urbe, cadavera injuriis afficerent, cujus rei documentum præbuit Eid. Antistes quondam Misnensis,

ut publicis monumentis mandavit Detmarus lib. 7. p. 198. Et subit hic recordatio Friderici I. Electoris, qui gloria belli atque factis egregiis praeclaram sui apud omnes posteros memoriam reliquit, ac sepulchrum diu ignotum in arce Misnensi habuit, quod consultò factum est, ac metu Hussitarum, à quibus tunc saepissime signa infesta Misnia illata sunt, & odio Herois, qui à principio motuum fortissimè ipsis restitit, in cinerem ac ossa, si arcem occupassent, sevituri credebantur. Itaq; non tumulus, sed tumuli species, sive cenotaphium ejus saltem Aldenburgi fuit: atq; id prater literas ac diplomata quadam, A. 1669. nota cadaveris indicarunt, Conf. Laur. Faustus act. Misn. p. 65.

c. Maximè refert, ut hic observetur, Marchiam Orientalem dici, quae Detmaro l. 5. Marchia citra Albim, hodie Lusatia dicitur, Chron. Mont. Seren. ad A. 1136. A. 1225. p. 204. Illos autem hic deserimus meritò, qui Marchiam Orientalem pro terra Orientali, inter Misniam ac Thuringiam interjecta, quae aliàs Osterlandia vocatur, habent. Neq; id latuit P. Albinum, qui & ipse hujus erroris indicium protulit, Chr. Misn. p. 188. cujus multa ibi egregia sunt, etsi Philippus Cluverius alibi tacitè ei succenseat, ac cum ipso reprehendat omnes, quotquot Misenos deducunt à Mysis, & ab externa gente gloriam originis quarunt, quam domi bene sciteque reperire poterant: de German. antiq. l. 1. cap. 3. p. 29. At qui inter hos fuerunt in primis R. Reineccius, & Petrus Albinus, viri invicem amici & aliàs pari eruditionis laude conciliati, ille Chron. Misn. tit. 3. & seq. hic singulari libro Teutonice lingua vulgato de orig. Misenor. Equidem Detmarus pro eo studio, quod in eruendis Misnia antiquitatibus posuit procul dubio commemoraturus erat, si, quod Albino videtur, nomen Misni Mysorum causa fuisset impositum urbi atque Marchiae apud Dalemencios instituta: nam & aliàs ad extera digressus est Detmarus, & Merseburgum, cui primus murum circumdedit Henricus Auceps, dixit opus esse Romanorum, tametsi hoc dubià fide dixit, certè paria dicturus de Mysis, si ea tunc Henrici Aucupis, cum Misnia Marchiam conderet, sententia fuisset, & à Mysis, alienigenà sanè populo, ortos Misnenses credidisset. Vitium enim est de industria comminisci, quod melius scias, imbecillitas autem, quod nescias, sequi.

d. Detmarus, quo satis certo auctore stamus, stirpem Budsetiam appellavit tribum Buzici, significatione familiae eminentis, & si à generis dignitate discesseris, Principibus quoq; dudum necessitudine innixam,

l. 6. p. 151. edition: Maderian. p. 171. Reineccian. Ex qua nominat Dedonem, non quia non pertineat ullo modo ad genus Wittekindi, sed quod à quodam ditionis suæ oppido, & propter Rigdagi agnationem à gente Budsetia, nullo autem originum Wittekindarum præiudicio, deducatur, Rein. Reineccius de primis Misniæ Marchionibus ad Chronicon Detmari. Quamquam si maxime ponatur, familiam Budsetiam, non fictis imaginibus, ac meritis suis celebratam, non esse adscribendam prædictæ illi stirpi, tamen juri, quod ad eam respectu Marchiæ Misnensis innexarumque provinciarum pertinet, quodq; multis ac validissimis titulis, concessione beneficiaria augustorum, agnatione proximâ priorum Marchionum, & plurimis seculis innixum ac verissime stabilitum est, nil derogetur, neq; verò ideo temere sit molestia exhibenda scriptoribus Originum Wetinensium. Ceterum de Dedonis & Comitum Wetini familia post Detmarum videantur Chronicon Walbecense, chron. Gozecense, & quod sepe allegavimus, Chron. Montis sereni cum appendice. Etiam res Dedonis tractant Lambertus Aschafnaburgensis ad A. 1069. Conradus Urspergensis ad A. 1070. quorum alter scripsit Dedi, alter Teti, qui cum quereretur sibi non tribui, quod esset æquum, belli Saxonici, quod in compendio descripsit Abbas Stadenfis, quodq; Germaniam tunc valde perturbavit, hortator, ac defendendi Pontificis Romani contra Imperatorem Romanorum Dux atq; auctor fuit.

3. Verùm quia Henrici IV. ira leniri non poterat, feroces Principum animi magis commoti sunt, & severioris imperii odio multis audacia crescebat, præ cæteris Dedo adnitebatur, ut suis viribus imperatoris vim sustineret, & quanquam incepto non esset par eventus, tamen ne sic quidem apparebat, calamitate fractum fuisse, & cum in exilium iret, tantum necessitati paruisse, constabat, tunc deinceps instigando effecisse, ut Henricus filius indignatione stimulus, ereptam Misnæ Marchiam à Bohemiæ Duce Vratislao, cui eam Henricus IV. Imp. concesserat, repeteret, e. nec prius conquiesceret, quam Bohemum ex iis terris exegisset. Cumq; altera vice illum summovisset, & nihil õminus in sententia perstaret Imperator, ac postea cuperet Henricus V. filius, ut Vratislao extincto, Vipertus Marchio Croicenfis f. inauguraretur in Vratislai locum, Saxones vehementius, quam ante, se moverunt ad sollicitandum reipublicæ statum, & suscepta expeditione Wipertum adorti, instructa acie pro Marchia Dedonis stirpi fervan-

servanda dimicârunt, usque dum vicit reipublicæ caritas, & Misnæ principatus Conrado, Thimonis filio, ad quem, tanquam fratris filium, jure primi acquirentis, pertinebat, vero atqve incorrupto iudicio redditus fuit.

e. *Vivo Dedoni plerasq; possessiones ac amplissimos redditus ademptos fuisse, omni asseveratione confirmat Aschaffnaburgensis. Cum enim reconcilianda gratiæ causa Henrico IV. se permisisset, mox in custodiam datus, atq; ex ea agre liberatus est. Dedi Marchio (inquit Aschaffnaburgensis) aliquamdiu habitus in custodia, tandem adempta possessionum & reddituum non modica parte, dimissus est. Bertholdus Monachus, qui Chronicon Hermannii Contracti continuavit, cum Aschaffnaburgense consentit, ac narrat, Dedonem se Henrico IV. dedidisse, sed de bonarum gravissima ista mulctatione, quam commemorat Aschaffnaburgensis, in tanta brevitatis consecratione nil addit, A. 1069. Itaq; dum in Dedonem animadversum est, non oportet existimari, Marchiam Misnensem unâ adjudicatam fuisse, quandoquidem hæc filio ejus primum erepta, ac Utratislao Bobemiæ Duci attributa fuit. In quam sententiam rursus hæc scribit Aschaffnaburgensis. Cumq; sub idem fere tempus Dedi Marchio longa ægritudine absumptus decessisset, Marchiam ejus Bohemiæ Duci in præmium exactæ militiæ dedit, tametsi uxor Marchionis Adala (aliis Adela) filium suum, cui hæreditariâ successione marchia debebatur, ei paulò ante pro se obsidem misisset, & ipse Marchio post recuperatam pacem in Gerstingum intemeratam semper erga regem, remq; publicam fidem servasset: pag. 225. & 177. collat. edit. Pistorian. & pag. 517. & 476. edit. Argentoratens. Addantur. G. Fabricius orig. Saxon. l. 2. p. 352. P. Albinus Misn. Chron. p. 404. edit. A. 1589. qui perperam corrigit Lambertum, & mutare studet vocabulum Adala perinde ac si eo filium Dedonis denotasset Lambertus, cum tamen ex ipso Lamberto certum sit, nomine Adala, non filium, sed conjugem Dedonis solùm denotasse, Laurent. Faustus de stemmat. March. Misn. p. 102. Laurentius Peccenstein in familia Wittik. p. 5. hanc vicissitudinem non attigit, fortè quia compendii rationem habuit. Quod vero quidam referunt, Dedonem in exilio mortuum esse, ipsi viderint, quâ ratione probent. Nam id ex Aschaffnaburgense, in quo nobiscum quoque hujus historia sedem statuunt, non hanferunt, tametsi ex eo licet intelligere, Dedonem longâ ægritudine confectum fuisse, quod duro ac difficili Imperatore, qui de illius pos-*

sessionibus multum detraxerat, uteretur, quodque non obscuro indicio appa-
 reret, Vratislaum Bobemia Ducem, qui Henrico Imp. fidam bello operam
 navaverat, studio atque benignitate Henrici annexurum pro utilitate
 sua, ac Marchia insidiaturum. In quo utique non erravit, si & hæc pars
 ejus agritudinis fuit: quandoquidem, teste Aschafnaburgense, ipsi con-
 tra Saxones adjutor fuit, & mortuo Dedone seniore (Junior enim Dedo
 à Patris ingenio desciverat) Misna Marchiam, licet nullâ honestâ ratio-
 ne ac legitimo titulo, & propterea non diu retinendam, impetravit. Il-
 lud autem procul dubio falsum est, quod Monachus Pogaviensis, quem
 Latine R. Reineccius, Teutonice Ernestus Brotusius edidit, affirmat, Du-
 cem Vratislaum ab Henrico IV. creatum esse regem, de vita Viperti Groi-
 censis ad A. 1093. quem sequitur Chronicon Bigaugiense p. 243. Enim verò
 dignitatem regiam primus intulit Bobemia Fridericus Ænobarbus, au-
 tore Radevico de gest. ejus lib. 1. cap. 13. quem sequitur Chron. Lauterber-
 gense ad A. 1158. nec unquam aliter Vratislaum appellat Aschafnaburgensis,
 quam Ducem Botemicum, sive Boëmorum, & ea quidem Chronici par-
 te, quâ tradit, Ducem Polonia nomen atque dignitatem regiam affectasse,
 traditurus idem de Bobemo, de quo & ibidem agit, si quoquo modo etiam
 Regis honorem adeptus fuisset, ad A. 1077. Constatque ex ipsomet Pega-
 viensi monacho non accurata loquendi ratione usum esse, quod verbis pau-
 lō post sequentibus filios Vratislai Duces, non reges, extulit. Neque hic
 tanta est nobis Cosmæ Pragensis ad A. 1086. auctoritas, ut propter eum
 mutemus sententiam, qui non semper quam debuit, in commemorando di-
 ligentiam adhibuit, quem forsitan, & secutus Monachus Pegaviensis est, ac
 aliàs ostendi potest, Cosmam & Pagaviensis, quem vocant, epitomatores,
 etiam in hujus, in qua versamur, historiae parte paria referre quandoque
 solitos fuisse. Tum verò id repugnabat prudentia Henrici IV. cui vel
 auctore ipso Pagaviensi monacho, potentia Vratislai suspecta erat, preser-
 tim eo tempore, quo Germania ob Hermannii electionem in turbido statu
 versabatur, Marian. Scot. ad A. 1082. 1083. Dodechinus continuator ad
 A. 1086. Ne de errore in rationibus temporum admissio nunc aliquid di-
 cam. Quamquam nec id tacebo, regiam dignitatem, quæ Friderici Æno-
 barbi auspiciis concessa est, nondum hæreditario jure tunc fundatam, nec
 successione continuatam fuisse, quod vel ipsius Vratislai, quem Fridericus I.
 diademate ornaverat, exemplo liquet, cujus successor Premislaus à Phi-
 lippo Romanorum rege honore regio auctus memoratur, apud Arnoldum
 Lube-

Lubecensem, Chron. Slav. l. 6. cap. 2. ubi omninò habeo, quod desiderem in H. Bangerti notis. Sed quia mihi videor hæc copiosius explicasse, nunc ad institutum rediens, velut in summa colligam, Dedonem, si maximè ab Imperatore in exilium eiectus est, tamen in exilio mortuum non fuisse, atque ab eo tempore non defecisse iterum, sed timuisse tamen meritò posteritati suæ, & cum viam rationemq; consiliorum Henrici teneret spem posuisse in Saxoniam Principibus, defuncto Dedone palam dicere ausis, Henricum ad internecionem totius Saxonice gentis animum obstinasse, apud Aschafnaburg. supra d. l. qui & summâ ope postea effecerunt, ut Misnensis Marchia legitimo Domino redderetur. Quod nec ipsi scriptores Bohemici dissentunt, & in hoc genere præcipuum Ducem Lotharium nominant.

¶ Hujus res atque acta posteritati prodidit paulò ante allegatus Monachus Pegaviensis, ac fide atq; testimonio suo effecit, ut memoria ejus ne oblitteraretur, postq; hunc Chronicon Bigaugiense. Eandem operam alii, sed non perfectò opere, navarunt, quo numero sunt Conradus Urspergensis Anno 1105. Cosmas Pragensis Anno 1123. ex recentioribus Albinus chron. Misnens. lit. 10. qui saltem pro instituti sui ratione de eo tradunt. Henricus Lindebergius ab ejus stirpe deducit Ranzovios, in monument. Ranzovian. cap. 10. Sed hoc ad nos non pertinet, quòd duo tantùm capita hic ad considerandum proponamus: primò quòd Vipertus ex veteri Misnensium Marchionum genere non fuerit ortus: deinde, quòd Marchia Misnensis stirpi Dedonis nullo jure auferri poterit, & per acerbior sententiam alienata repeti debuerit omninò, ac propterea omnistudio repetiverit Marchio Henricus I. atq; in eandem causam incubuerint Henricus junior ac Timon, demùm re ipsa atq; exitu præstiterit Conradus I. ac iudicio imperatoris Lotharii II. recuperavit. Nam quoad Saliquorum stirps viguit, legitimis heredibus severitas acque odium obstabant, plusque erga Vratislaum, & Vipertum gratia, quàm jus valebant. Nec modò Henricus IV. ut ex Aschafnaburgense traditum, obductam injuriæ à Dedone acceptæ, & postea, quàm se dederat, remissæ cicatricem refricuit inique, quòdq; antea patri condonaverat, in filium nil commeritum vindicavit infeliciter, sed etiam Henricus V. ex Saliquo genere ultimus, Henrico Juniori injuriam quarenti atq; jus postulanti defuit, usque dum Lotharius Saxo, qui Conradum Timonis filium armis tu-

endum

endum antea susceperat contra Imperatorem Henricum V. ipse imperatoria dignitate auetus, decerneret, hunc restituendum esse in pristinum Marchiæ Misnensis statum. Explicatè hoc recensuit Cosmas, & quod Marchia ad Conradum jure agnationis pertinuerit, confirmavit. Ita enim ille ad A. 1123. scribit. Imperator I V. (juxta seriem imperatorum numeratus) Henricus prædicti Deda Marchionatum putans hærede desolatam, dederat Wigberti (Viperti Groizensis) sub potentiam. Sed erat in Saxonia quidam nomine Conradus ex tribu ejusdem Deda natus, ad cujus manus jure pertinebat ille Marchionatus. Unde Dux Ludera (Luderus, sive Lotbarius, Comes Supplinburgius, & Duce Magno sine filiis defuncto, Henrici V. beneficio Dux Saxonie factus, apud Abb. Stadenf. ad A. 1106.) & alii Saxones valde indignantes contra Imperatorem, susceperunt bellum adversus Wigbertum. Sed exasperato erat animo Henricus V. & stabat in sententia, resistentibus interim Saxonibus, & adversus Imperatorem contumacibus, usque eò, ut Vipertum de possessione Marchiæ armis depellerent, donec Lotbarius, Henrici V. qui de vita decesserat, successor, judicio terminaret lites, ac Henrico Misnensi Marchione rebus humanis exempto, redditum Dedonis stirpi verum avitumq; jus confirmaret, & Conrado, cui magno nomen est, jure necessitudinis debitum, ac suo concessu denuò atque beneficiaria lege traditum sanctè semper atq; inviolatè conservaret. Quod explanatiùs paulò tradidit Chronicon Lauterbergense ad A. 1127. & ejus supplementum Meibomianum p. 204. Quod ne casu, nec fortuitò, sed respectu juris ac propter egregia Conradi merita factum videretur, vel illo ipso Lotbarius Imp. testatus est, quòd Misnensis Marchiæ dignitatem honesto consilio atque hoc opportunissimo tempore amplificaret, atque ut majori benevolentia officioq; Conradum complecteretur, ad eam quoq; benignioribus auspiciis adjungeret Marchiam Orientalem, Chron. Mont. Seren. Anno 1135. & supplem. Meibom. pag. 204. Quanquam enim hæc apud alios denotat quoque Marchiam Ungaris ereptam, & ea notione Bajoariae limitem designat, apud Frisingensem lib. 6. cap. 15. Viterbiensem Chron. part. 17. pag. 249. Aventinum l. 1. Annal. Boj. tamen hic tantum in memoriam nobis redigit Lusicensem, nec aliter in Chronico Sanpetrino declaratur, quæ ut acquisita & posthac amissa & novissimè stirpi suæ repetita fuerit, erit occasio, ut alibi disseram,

ram,

ram, & quantum ego quidem capio, summo studio, ac diffusa quadam, continuataque commemoratione exponam omnes Misnensis Marchie origines & commutationes, harumque causas pariter atque exitus, tum præcipuè ea exquiram, quæ innexos Misnie principatus, & Palatinatum Saxonia Septemviratumq̄, ac aliàs longè eminentissimas dignitates spectant. Nunc enim in pia cogitatione conquiesco, & Marchiæ huic à præpotenti Deo & Rege Henrico I. constituta, ac sede atq̄ domicilio Saxonia Electoris ornata aternitatem precor.

F I N I S.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

ULB Halle 3
004 779 894

1017

W

QK 4,6.
d. 11,6.

V c
10926

M
M

IIA
SI,

COM
SO

MUEL
CH,

WO

FRIDA

CUM

DR. SAXON.

LI

IONEM.

1680
1674

